

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน การจัดการศึกษาในทุกๆระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์การทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพทางการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้อง กับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และส่งเสริมสนับสนุนความรู้รักสามัคคี และการเรียนรู้ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจน ค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ส่วนที่ 2 การบริหาร และการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 41 องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 หมวด 2 การกำหนด อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ด้านการจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551, บทนำ)

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี พุทธศักราช 2545 - 2559 ว่าด้วยภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น ว่าการจัดการศึกษา ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นการจัดที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษาเป็นการจัดระบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบาย และแผนการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อจัดการศึกษาของเอกชนหรือฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551, หน้า 3)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 3 - 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถ่ายโอนให้ดูแลความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจำสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต และพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล ล้วนมีบทบาทที่สำคัญในการดำเนินงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งและได้ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและได้มีมาตรฐาน

อยู่ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรและดำเนินงาน 2) ด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549, หน้า 9)

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านมาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้ 1) ด้านอาคารสถานที่ เป็นการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ตั้ง จำนวนชั้นและอาคาร ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่างตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่น ๆ เป็นต้น 2) ด้านสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ 3) ด้านความปลอดภัยเป็นการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรฐานป้องกันความปลอดภัยและมาตรฐานเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินและได้กำหนดในมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานที่ 10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 65)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในชุมชน ยังมีปัญหาบางประการคือ ผลจากการที่รัฐเข้าไปผูกขาดการศึกษา ทำให้ประชาชนในชุมชนไม่มีบทบาทเท่าที่ควร ทำให้การศึกษากลายเป็นสิ่งที่แปลกแยกจากชุมชน ความคาดหวังที่ประชาชนในชุมชนมีต่อสถานศึกษากับสิ่งที่สถานศึกษาปฏิบัติแตกต่างกัน ประชาชนไม่รัก ไม่ผูกพัน และไม่รู้สึกรว่าต้องรับผิดชอบต่อสถานศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับประชาชนในชุมชนมากนัก สถานศึกษาจัดการศึกษาตามนโยบายรัฐ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชน สาระในการจัดการศึกษาไม่ได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้สึกรัก ผูกพัน และภูมิใจในท้องถิ่นของตน นอกจากนี้ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สามารถจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเท่าที่ควร และการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เพียงพอ ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กเล็กบางคน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ การจัดแผนการจัดประสบการณ์ และการผลิตสื่อการเรียนการสอน หรืองานธุรการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

อาคารเรียนส่วนใหญ่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร มีบริเวณคับแคบ ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก พื้นที่ใช้สอยยังไม่ได้จัดสรร เป็นสัดส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผู้ดูแลเด็กบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในงานด้านวิชาการ การจัดแผนการจัดประสบการณ์ และการผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ส่วนใหญ่ผู้ปกครองและชุมชนไม่ให้ความสำคัญและไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2550, หน้า 189) สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอีกมากมาย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาให้มากขึ้น การส่งเสริมต้องเข้าใจปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา หมายถึงการสนับสนุน ส่งเสริม ให้ชุมชน องค์กรท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชน ที่แวดล้อมสถานศึกษาได้เข้ามา มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ สนับสนุนการดำเนินงาน การร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ติดตาม ตรวจสอบ และร่วมรับผลอันเกิดจากการ ดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและประชาชน โดยผู้ที่ควร มีบทบาทมากที่สุด ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการศึกษาคือ ผู้บริหาร (กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น, 2551, หน้า 4)

เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จัดตั้งขึ้นภายใต้ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 มาตรา 67 มีหน้าที่ ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยมีการดำเนินงาน และบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด จำนวน 3 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลาหลาย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนแคนใต้ และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านหนองลาดใต้ สภาพการณ์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด พบว่า ยังมีปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร ปัญหาด้าน บุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของผู้บริหาร และจากสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า บุคลากรด้านการศึกษา ยังไม่ทราบบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ทำให้ขาดแหล่ง เรียนรู้ที่หลากหลาย และมีจุดอ่อนด้านบุคลากร คือ ส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรที่มีความ

เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและอำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้บริหารท้องถิ่น การร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กร ศาสนา สถาบันวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน ยังขาดการร่วมมือการร่วมมือจากบ้าน องค์กรชุมชน ผู้ปกครอง สถาบันวิชาการ หน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะนายช่างเขียนแบบ กองช่าง เทศบาล ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด การบริหารจัดการโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการบริหารและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น อีกทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาให้กับ กระบวนการบริหารและจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการนำทรัพยากรในการ บริหารที่มีอยู่ในชุมชนและท้องถิ่นมาสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของเด็กปฐมวัย ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นของตน

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีความแตกต่างกันตาม คุณลักษณะส่วนบุคคล หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล
ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. ทำให้ทราบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
3. ผลของการวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความสนใจ
ที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการโดยการมี
ส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ อันจะเป็น
ประโยชน์ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะเขตพื้นที่เทศบาล
ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปและ
เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร จำนวน 3,821 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่จริงในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 363 คน การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) (สุวริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445)

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ทวีวงศ์ ศรีบุรี (2541, หน้า 36 – 37 อ้างถึงใน ญัฐปราชย์ ชัยสินคุณานนท์, 2554, หน้า 20 – 21) ประกอบด้วย การริเริ่มการพัฒนา การวางแผนพัฒนา การดำเนินการพัฒนา การรับผลประโยชน์จากการพัฒนา การประเมินผล จากการพัฒนา

4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

4.1.1 เพศ

4.1.2 อายุ

4.1.3 ระดับการศึกษา

4.1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ดังนี้

4.2.1 การริเริ่มการพัฒนา

4.2.2 การวางแผนพัฒนา

4.2.3 การดำเนินการพัฒนา

4.2.4 การรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

4.2.5 การประเมินผลจากการพัฒนา

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือระหว่าง เดือนมกราคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด ของการศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้ (ทวิวงศ์ ศรีบุรี, 2541, หน้า 36 – 37 อ้างถึงใน ญัฐปราชญ์ ชัยสินคุณานนต์, 2554, หน้า 20 – 21)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยชัดเจนมากยิ่งขึ้น จึงได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะและแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทำงานเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งการติดตามและประเมินผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายรัฐองค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป ควรเกิดขึ้นตลอดการดำเนินโครงการและหลังดำเนินโครงการ ตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.1 การริเริ่มการพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการค้นหาปัญหา สาเหตุ การตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และการมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ ตลอดจนถึงจัดลำดับความต้องการของชุมชน

1.2 การวางแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนโดยกำหนดเป็นนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ การกำหนดวิธีการและแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

1.3 การดำเนินงานการพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ แรงงานหรือการเข้าร่วมบริหารงาน การประสานงาน และการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการในการพัฒนา

1.4 การรับผลประโยชน์จากการพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

1.5 การประเมินผลจากการพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินว่าผลการพัฒนาการพัฒาที่ได้กระทำลงไปแล้วนั้นได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ว่าเป็นไปได้ด้วยความคาดหวังตามความต้องการเพียงใด

2. คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2.1 เพศ หมายถึง เพศของประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป คือ เพศชาย เพศหญิง

2.2 อายุ หมายถึง อายุของประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยแบ่งเกณฑ์อายุเป็นเป็น 3 ช่วงอายุ ได้แก่ อายุช่วง 18 - 39 ปี อายุช่วง 40 - 59 ปี และอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

2.3 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิมัธยมศึกษาของประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงสุดโดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. อนุปริญญา/ ปวส. และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

2.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หมายถึง ค่าตอบแทนทุกประเภทของประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป ในรอบปี แบ่งเกณฑ์รายได้ออกเป็น 3 ช่วงรายได้ได้แก่ ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือน 5,000 – 15,000 บาท/ เดือน และมากกว่า 15,000 บาท/ เดือน ขึ้นไป

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลหนองลาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ที่ดูแลและให้การศึกษเตรียมความพร้อมให้กับเด็กอายุระหว่าง 3 – 5 ปี ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปลาหลาย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอนแคนใต้ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองลาดใต้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร